

2. Oleg Tkach, Viktor Dubik, Oleh Ovcharuk, Lyudmila Mikhaylova, Hanna Pansyryeva, Dariia Vilchynska, Sergii Slobodian, Oleg Gorbovy. Technological characteristics and potential of biogas from a municipal solid waste (MSW) landfill for electricity generation. International Journal of Ecosystems and Ecology Science (IJEES). Vol. 13 (2) (March 2023). - P. 97-108.
3. Bakhmat, M., Padalko, T., Krachan, T., Tkach, O., Pansyryeva, H., Tkach, L. Formation of the Yield of *Matricaria recutita* and Indicators of Food Value of *Sychorium intybus* by Technological Methods of Co-Cultivation in the Interrows of an Orchard. Journal of Ecological Engineering, 24(8), 2023. 250-259.

Дмитро ЗЕЛЕНЕЦЬКИЙ

магістрант

Науковий керівник:

канд.техн.наук, доцент Микола СУПРОВИЧ

Заклад вищої освіти «Подільський державний Університет»

м. Кам'янець-Подільський

ОХОРОНА ПРАЦІ ПРИ ВИКОНАННІ ГАЗОНЕБЕЗПЕЧНИХ РОБІТ

До газонебезпечних (Г/Н) робіт відносяться роботи пов'язані із оглядом, ремонтом, очищенням та розгерметизацією технологічного обладнання, комунікацій, установок. В цей список необхідно додати також роботи в ємностях (апарати, резервуари, цистерни, сепаратори, пилоуловлювачі та інше обладнання, а також колектори, колодязі, тунелі-трубопроводи, прямки тощо), при виконанні яких є наявність або можливість виділення в робочу зону вибухо- і пожежонебезпечних речовин або шкідливої пари, газів та інших речовин, здатних викликати вибух, загоряння, шкідливо вплинути на організм людини, а також роботи при недостатньому вмісту кисню.

Основним нормативно-правовим актом, що регулює порядок виконання газонебезпечних робіт є НПАОП 0.00-5.11-85 «Типова інструкція з організації безпечного ведення газонебезпечних робіт» [1]. Крім того здійснення газонебезпечних робіт з урахуванням специфіки їх виконання регламентується наступними основними нормами чинного законодавства, зокрема:

1. Правила безпеки систем газопостачання, затвердженими наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 15.05.2015 № 285.

2. ДБН В.2.5-20-2001 «Газопостачання» та ДБН В.2.5-41:2009 «Газопроводи з поліетиленових труб».

3. Порядок видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затвердженого постановою КМУ від 26.10.2011 № 1107 (у редакції постанови КМУ від 3 лютого 2021 № 77, далі – постанова № 1107).

4. Інструкція з організації безпечного ведення вогневих робіт на вибухопожежонебезпечних та вибухонебезпечних об'єктах (ДНАОП 0.00-5.12-2001), затвердженою наказом Мінпраці України від 05.06.2001 № 255.

5. Порядок технічного огляду, обстеження, оцінки та паспортизації технічного стану, здійснення запобіжних заходів для безаварійного експлуатування систем газопостачання, затвердженого наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 24.10.2011 № 640.

Крім того існує ряд галузевих документів, на які необхідно звертати увагу при плануванні та виконанні подібних робіт.

Відповідно до п. 1.6 НПАОП 0.00-5.11-85 газонебезпечні роботи, пов'язані із перебуванням людей усередині апаратів, ємностей та іншого обладнання, мають виконуватись в тих випадках, коли вони не можуть бути механізованими, автоматизованими, телемеханізованими, тобто проведеними без безпосередньої участі людей.

На підприємстві повинен бути розроблений перелік газонебезпечних робіт (по цехах, службах, установках та окремих виробництвах). В переліку повинні бути окремо перелічені наступні роботи:

- що виконуються із оформленням наряду-допуску;
- що виконуються без оформлення наряду-допуску, але із обов'язковою реєстрацією таких робіт перед їх початком у спеціальному журналі;
- що викликаються необхідністю ліквідації можливих аварійних ситуацій та аварій на об'єктах, апаратах, окремих дільницях та виробництвах, установках, ємкостях тощо.

Перелік газонебезпечних робіт розробляється та підписується начальниками цехів, служб, окремих виробництв, погоджується із службою охорони праці, затверджується у головного інженера. Перелік таких робіт повинен щороку переглядатися і перезатверджуватися. Аналогічні дії мають виконуватись після реконструкції, зміни технології чи оновлення обладнання, згідно приписів органів державного нагляду.

При виникненні необхідності проведення газонебезпечних робіт, які не включені у затверджений перелік, вони повинні виконуватись по наряду-допуску згідно з вимогами інструкції, із наступним внесенням їх у 10-денний термін до переліку у встановленому порядку.

Газонебезпечні роботи, пов'язані із попередженням розвитку аварійних ситуацій та необхідністю ліквідації аварій, виконуються згідно з планами локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій, які повинні бути розроблені та затверджені для кожного цеху, служби і дільниці. Газонебезпечні роботи, які проводяться по наряду-допуску, мають виконуватись у денний час.

До проведення г/н робіт можуть бути допущені працівники не молодші 18 років, які пройшли медичний огляд у встановленому порядку і не мають протипоказань до проведення цього виду робіт, навчені технології та безпечним методам проведення г/н робіт, користуванню ЗІЗ, правилам і прийомам надання першої медичної допомоги потерпілим і, які успішно пройшли перевірку знань

нормативних документів, що регламентують безпечне проведення газонебезпечних робіт. Допуск посадових осіб, спеціалістів до керівництва та проведення таких робіт, про що має бути відповідна відмітка в посвідченні з охорони праці, а також виконавців із числа робітників, здійснюється наказом по підрозділу, яким чітко визначається, в якій якості та до проведення яких робіт і їх етапів (підготовка, безпосереднє проведення) вони допускаються. Наказ оновлюється щорічно, зміни до нього вносяться по мірі необхідності.

У випадку проведення роботи працівниками сторонніх організацій, відповідальним керівником робіт та керівником підготовчих робіт визначаються посадові особи замовника, а керівником газонебезпечних робіт безпосередньо – представник замовника організації (посадова особа, спеціаліст), допущений до виконання газонебезпечних робіт і, якому підпорядковані виконавці таких робіт. Сторонньою організацією в підтвердження повноважень її працівників надаються експлуатаційній організації, на об'єктах якої здійснюються газонебезпечні роботи, відповідні документи (наказ про склад бригади та призначення її керівника, посвідчення, інші документи) працівників про спеціальну підготовку і перевірку знань, наявність допуску, достатнього досвіду роботи та необхідної кваліфікації працівників.

Контроль за організацією проведення газонебезпечних робіт на виробничих об'єктах здійснюється службами охорони праці, виробничими службами і цехами та працівниками Держпраці.

Список використаних джерел

1. НПАОП 0.00-5.11-85. Типова інструкція з організації безпечного проведення газонебезпечних робіт: URL: http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page?id_doc=50419 (дата звернення 26.10.2023 року).
2. Правила безпеки систем газопостачання. Наказ Міністерства енергетики та вугільної промисловості України № 285 від 15.05.2015 року: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0674-15#Text> (дата звернення 26.10.2023 року).
3. Порядок видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки. Постанова Кабінету Міністрів України № 1107 від 26 жовтня 2011 року: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1107-2011-%D0%BF#Text> (дата звернення 26.10.2023 року).
4. ДНАОП 0.00-5.12-2001. Інструкція з організації безпечного ведення вогневих робіт на вибухопожежонебезпечних та вибухонебезпечних об'єктах: URL: Наказ Мінпраці України № 255 від 05.06.2001 року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0541-01#Text> (дата звернення 26.10.2023 року).